

Kryteria wymagań na poszczególne oceny z matematyki w klasie I gimnazjum

I. LICZBY

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

<ul style="list-style-type: none">
zaznacza na osi liczbowej punkty odpowiadające liczbom całkowitym, wymiernym (np. $2\frac{1}{2}$, $-1\frac{1}{2}$), parom liczb przeciwnych
<ul style="list-style-type: none">
odczytuje współrzędne punktów na osi liczbowej
<ul style="list-style-type: none">
oblicza odległość między punktami odpowiadającymi liczbom wymiernym
<ul style="list-style-type: none">
oblicza sumy, różnice, iloczyny i ilorazy liczb całkowitych
<ul style="list-style-type: none">
określa znak iloczynu i ilorazu liczb całkowitych
<ul style="list-style-type: none">
stosuje zasady dotyczące kolejności wykonywania działań w prostym wyrażeniu arytmetycznym na liczbach całkowitych
<ul style="list-style-type: none">
wymienia dzielniki naturalne liczb dwucyfrowych
<ul style="list-style-type: none">
uzasadnia podzielność liczb naturalnych przez 2, 3, 4, 5, 9 i 10
<ul style="list-style-type: none">
podaje przykłady liczb pierwszych i złożonych
<ul style="list-style-type: none">
rozkłada liczbę na czynniki pierwsze
<ul style="list-style-type: none">
wyznacza największy wspólny dzielnik liczb naturalnych
<ul style="list-style-type: none">
rozwiązuje proste zadania tekstowe, wykorzystując działania w zbiorze liczb całkowitych
<ul style="list-style-type: none">
podaje cyfry używane do zapisu liczb w systemie rzymskim
<ul style="list-style-type: none">
zamienia liczby zapisane w systemie rzymskim na liczby zapisane w systemie dziesiętnym (i odwrotnie)
<ul style="list-style-type: none">
zamienia ułamek niewłaściwy na liczbę mieszaną (i odwrotnie)
<ul style="list-style-type: none">
skracza i rozszerza ułamki
<ul style="list-style-type: none">
stosuje ułamki do zamiany jednostek
<ul style="list-style-type: none">
zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne (i odwrotnie)
<ul style="list-style-type: none">
dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe oraz dziesiętne
<ul style="list-style-type: none">
oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na ułamkach, stosując zasady dotyczące kolejności wykonywania działań
<ul style="list-style-type: none">
sprawdza, o ile lub ile razy jedna liczba jest większa od drugiej
<ul style="list-style-type: none">
stosuje działania na ułamkach do rozwiązywania zadań tekstowych
<ul style="list-style-type: none">
porównuje liczby wymierne zapisane w różnych postaciach
<ul style="list-style-type: none">
zaokrągla liczbę z podaną dokładnością
<ul style="list-style-type: none">
ocenia, czy przybliżenie zostało podane z nadmiarem czy z niedomiarem
<ul style="list-style-type: none">
szacuje wartości prostych wyrażeń arytmetycznych
<ul style="list-style-type: none">
buduje wyrażenia arytmetyczne odpowiednie do kontekstu praktycznego zadań tekstowych

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli

<ul style="list-style-type: none">
• zaznacza na osi liczbowej liczby spełniające dany warunek
<ul style="list-style-type: none">
• określa, ile liczb całkowitych spełnia dany warunek
<ul style="list-style-type: none">
• uzasadnia podzielność liczb naturalnych przez 6, 8, 15, 20 itd.
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje podzielność liczb naturalnych do rozwiązywania zadań tekstowych
<ul style="list-style-type: none">
• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące liczb zapisanych w systemie rzymskim
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje ułamki do rozwiązywania zadań tekstowych oraz osadzonych w kontekście praktycznym
<ul style="list-style-type: none">
• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających ułamki zwykłe i dziesiętne skończone zgodnie z własną strategią obliczeń; podaje ich interpretację
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza cyfrę znajdującą się na podanym miejscu po przecinku w rozwinięciu dziesiętnym liczby
<ul style="list-style-type: none">
• szacuje wyniki działań, w tym w zadaniach osadzonych w kontekście praktycznym

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

<ul style="list-style-type: none">
• stosuje cechy podzielności do uzasadniania ogólnych własności liczb całkowitych lub ich sum
<ul style="list-style-type: none">
• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące działań na liczbach całkowitych i wymiernych

II. POTĘGI I PIERWIASTKI

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

<ul style="list-style-type: none">
• oblicza wartości potęg liczb wymiernych o wykładnikach naturalnych
<ul style="list-style-type: none">
• zapisuje liczbę w postaci potęgi
<ul style="list-style-type: none">
• określa znak potęgi w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
• zapisuje w postaci jednej potęgi iloczyn i iloraz potęg o takich samych podstawach
<ul style="list-style-type: none">
• zapisuje w postaci jednej potęgi potęgę potęgi
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje prawa działań na potęgach do obliczania wartości prostych wyrażeń arytmetycznych
<ul style="list-style-type: none">
• oblicza wartości pierwiastków kwadratowego i sześciennego z liczby nieujemnej
<ul style="list-style-type: none">
• oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, w których występują pierwiastki kwadratowe lub sześciennie, pamiętając o zasadach dotyczących kolejności wykonywania działań
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza liczbę podpierwiastkową, gdy dana jest wartość pierwiastka kwadratowego lub sześciennego
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje pierwiastek drugiego stopnia do rozwiązywania prostych zadań dotyczących pól kwadratów i objętości sześciątów

• zamienia w prostych przypadkach jednostki długości, prędkości i pola

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

• określa znak potęgi w trudniejszych przypadkach
• porównuje liczby zapisane w postaci potęg
• zapisuje potęgę w postaci iloczynu lub ilorazu potęg o takich samych podstawach
• zapisuje w postaci jednej potęgi iloczynu i ilorazy potęg o takich samych wykładnikach
• stosuje prawa działań na potęgach do upraszczania wyrażeń algebraicznych
• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują pierwiastki kwadratowe lub sześciennie, pamiętając o zasadach dotyczących kolejności wykonywania działań
• porównuje liczby, stosując własności działań na pierwiastkach kwadratowych i sześciennych
• stosuje zamianę jednostek do rozwiązywania zadań praktycznych

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące potęg i pierwiastków

III. PROCENTY

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• zamienia procenty i promile na ułamki (i odwrotnie)
• określa, jakim procentem całości jest jej część
• w prostych przypadkach określa, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba
• oblicza procent danej liczby
• oblicza w pamięci liczbę, gdy dany jest jej procent, np. 10%, 50%, 1%
• oblicza, w prostych przypadkach, cenę towaru po obniżkach lub podwyżkach
• w prostych przypadkach porównuje cenę wyjściową z ceną po podwyżkach lub obniżkach
• wykorzystuje procenty do rozwiązywania prostych zadań praktycznych

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

• stosuje procenty w zadaniach o kontekście praktycznym, m.in. dotyczących stężeń, diagramów, lokat bankowych, obniżek, podwyżek
• wyznacza liczbę, znając jej procent, również w zadaniach osadzonych w kontekście praktycznym
• oblicza, o ile procent jedna liczba jest większa lub mniejsza od drugiej
• porównuje cenę wyjściową z ceną po podwyżkach i obniżkach

<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie punktu procentowego do opisu zmiany wielkości
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

<ul style="list-style-type: none"> • stosuje procenty do rozwiązywania zadań o podwyższonym stopniu trudności
--

IV. FIGURY PŁASKIE

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje proste równoległe i prostopadłe oraz odcinki równoległe i prostopadłe
<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy punkty są współliniowe
<ul style="list-style-type: none"> • oblicza długość łamanej przy danych długościach jej boków
<ul style="list-style-type: none"> • oblicza miary wskazanych kątów w prostych przypadkach (również kątów tworzonych przez wskazówki zegara), korzystając z własności kątów przyległych, wierzchołkowych, odpowiadających i naprzemianległych
<ul style="list-style-type: none"> • konstruuje prostą prostopadłą i prostą równoległą do danej prostej i przechodzącą przez dany punkt
<ul style="list-style-type: none"> • konstruuje symetralną odcinka i dwusieczną kąta oraz kąty o miarach 30°, 45°, 60°
<ul style="list-style-type: none"> • opisuje proste konstrukcje geometryczne
<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy istnieje trójkąt o danych kątach
<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza miarę trzeciego kąta w trójkącie
<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje trójkąty ze względu na miary kątów lub długości boków
<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dane trójkąty są przystające; podaje cechę, z której przystawanie wynika (w prostych przypadkach)
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa czworokąty
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje własności kątów i przekątnych, w kwadratach, prostokątach i rombów (w prostych przypadkach)
<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pola trójkąta i czworokąta w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza punkty w układzie współrzędnych i odczytuje współrzędne zaznaczonych punktów
<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pola trójkątów prostokątnych i prostokątów, znając współrzędne ich wierzchołków

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

<ul style="list-style-type: none"> • stosuje nierówność trójkąta do rozwiązywania zadań
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje własności kątów i przekątnych w równoległobokach i trapezach
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania tekstowe, stosując własności figur na płaszczyźnie
<ul style="list-style-type: none"> • oblicza miary wskazanych kątów (również kątów tworzonych przez wskazówki zegara), korzystając z własności kątów przyległych, wierzchołkowych,

odpowiadających i naprzemianległych
• wykorzystuje konstrukcje geometryczne w zadaniach
• wykorzystuje związki miarowe między kątami w trójkącie do rozwiązywania zadań
• uzasadnia, że dwa trójkąty są lub nie są przystające
• stosuje własności trójkątów przystających do uzasadniania twierdzeń
• stosuje twierdzenie o sumie kątów w czworokącie do rozwiązywania zadań
• oblicza pola trójkąta i czworokąta
• posługuje się pojęciem ćwiartek układu współrzędnych
• oblicza pola wielokątów, znając współrzędne ich wierzchołków

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

• uzasadnia własności trójkątów i czworokątów
• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące figur na płaszczyźnie, w szczególności trójkątów i czworokątów

V. WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• oblicza wartość liczbową wyrażenia algebraicznego
• opisuje proste związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych
• nazywa dane wyrażenia algebraiczne
• rozpoznaje wyrażenia, które są jednomianami; podaje ich przykłady
• podaje współczynniki liczbowe jednomianów
• porządkuje jednomiany
• mnoży jednomiany
• wypisuje wyrazy sumy algebraicznej
• wskazuje wyrazy podobne w sumie algebraicznej
• redukuje wyrazy podobne w sumie algebraicznej
• dodaje i odejmuje sumy algebraiczne w prostych wyrażeniach algebraicznych
• mnoży sumy algebraiczne przez jednomiany w prostych przypadkach
• wyłącza podany czynnik z wyrazów sumy poza nawias
• buduje i przekształca proste wyrażenia algebraiczne odpowiednio do kontekstu wynikającego z treści rozwiązywanego zadania

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

• zapisuje związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych
• mnoży jednomiany i porządkuje otrzymane wyrażenia
• redukuje wyrazy podobne w wyrażeniach zawierających nawiasy
• zapisuje związki między wielkościami za pomocą sum algebraicznych
• stosuje mnożenie sumy algebraicznej przez jednomian do przekształcania wyrażeń algebraicznych

<ul style="list-style-type: none"> • oblicza wartości wyrażeń algebraicznych, stosując wyłączanie wspólnego czynnika poza nawias
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wyłączanie wspólnego czynnika poza nawias do uzasadniania własności liczb w nieskomplikowanych sytuacjach
<ul style="list-style-type: none"> • buduje i przekształca wyrażenia algebraiczne odpowiednio do kontekstu wynikającego z treści rozwiązywanego zadania

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wyłączanie wspólnego czynnika poza nawias do uzasadniania ogólnych własności liczb
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wyrażenia algebraiczne do zapisu zależności między różnymi wielkościami
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące wyrażeń algebraicznych

VI. RÓWNANIA

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania
<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy równania są równoważne
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste równania liniowe z jedną niewiadomą
<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje zależności między wielkościami za pomocą równań liniowych z jedną niewiadomą (w prostych przypadkach)
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania tekstowe, w tym dotyczące procentów, stosując równania liniowe
<ul style="list-style-type: none"> • porównuje liczby, używając symboli nierówności
<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na osi liczbowej zbiór liczb spełniających warunek typu: $x \geq 3$, $x < 5$
<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza wskazaną wielkość z podanych wzorów, w tym wyrażających zależności fizyczne i geometryczne (w prostych przypadkach)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje równania liniowe z jedną niewiadomą, tworząc własną strategię rozwiązania
<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza wskazaną niewiadomą z równania z większą liczbą zmiennych
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia równania sprzecznego i równania tożsamościowego
<ul style="list-style-type: none"> • analizuje treść zadania tekstowego, układa równanie, rozwiązuje je i podaje odpowiedź
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania tekstowe, w tym dotyczące procentów, stosując równania liniowe
<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na osi liczbowej zbiór liczb spełniających warunek typu:
<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza wskazaną wielkość z podanych wzorów, w tym wyrażających zależności

fizyczne i geometryczne; podaje konieczne założenia

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

• stosuje równania w zadaniach, zwłaszcza w zadaniach tekstowych o znacznym stopniu trudności
• rozwiązuje równania, które są iloczynem czynników liniowych

VII. SYMETRIE

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• znajduje obraz punktu w symetrii względem danej prostej lub względem danego punktu
• znajduje obraz trójkąta w symetrii względem prostej równoległej do jednego z boków
• rysuje obraz kwadratu w symetrii względem jednego z wierzchołków
• wskazuje oś symetrii i środek symetrii danej figury (jeśli istnieją); podaje ich liczbę (w prostych przypadkach)
• podaje przykłady figur osiowosymetrycznych i środkowosymetrycznych
• znajduje obrazy punktów w układzie współrzędnych w symetrii względem osi układu lub początku układu współrzędnych

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

• wyznacza obrazy figur w symetrii względem dowolnej prostej
• rysuje prostą, względem której figury są symetryczne; wskazuje oś symetrii i środek symetrii danej figury
• wyznacza obrazy figur w symetrii względem punktu
• podaje przykłady figur, które mają określoną liczbę osi symetrii
• znajduje obrazy wielokątów w układzie współrzędnych w symetrii względem osi układu lub początku układu współrzędnych

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli ponadto:

• stosuje symetrię osiową do rozwiązywania problemów konstrukcyjnych
• rozwiązuje zadania, stosując złożenie różnych symetrii
• oblicza pole części wspólnej figury i jej obrazu w symetrii względem prostej
• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące symetrii i figur symetrycznych